

SDP
SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA CRNE GORE

KLUB POSLANIKA
Podgorica, 26.4.2020.

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	26. 04	20 20	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-64-1/20-6		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:			PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE
g-din Ivan Brajović, predsjednik

Uvaženi gospodine Brajoviću,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, predsjedniku Vlade, g-dinu Dušku Markoviću, postavljam sljedeće

POSLANIČKO PITANJE

U posljednjih mjesec i nešto više dana broj nezaposlenih, usled novonastalih okolnosti, prema zvaničnim evidencijama je porastao skoro za tri hiljade. Danas je na Zavodu za zapošljavanje skoro 36000 nezaposlenih. Vlada skoro dvije godine najavljuje usvajanje novog zakona o PIO. Oko 30% penzionera od njih preko 110 hiljada prima penziju ispod 200 eura.

Kako Vlada planira da pomogne 36 hiljada nezaposlenih i skoro 40 hiljada penzionera sa primanjima ispod 200 eura jer su u pitanju dvije apsolutno najugroženije kategorije stanovništva.

Da li mislite da učestali pozivi na solidarnost i zajedništvo u crnogorskom društvu bi mogli da dovedu do političke volje da se uvedu posebna poreska opterećenja prema svim građanima koji ne mogu svojim legalnim prihodima da dokažu porijeklo imovine koju posjeduju. Da li je možda vrijeme da tu solidarnost i zajedništvo iskažemo snažnom reakcijom države i posebno i pravično oporezujemo sve koji su imovinu stekli bez mogućnosti da njeno porijeklo dokažu legalno prijavljenim prihodima kod nadležnih poreskih organa. I sami ste rekli, "ekonomski izazovi se ne mogu prevazići bez podjele teret, bez doprinosa svake kompanije i pojedinca".

Pozvali ste posebno i bankarski sektor da se "odreknu bezuslovnog profita". Mnogo direktniji u apelu bio je predsjednik Hrvatske g-din Milanović koji je "pozvao banke da svoje ponude moratorijuma prilagode vremenu i trenutku u kojem živimo". Da li se slažete sa ovakvim pozivima i da li su oni po vama mjera brige i državničke odgovornosti za svoje građane u novonastalim okolnostima?

OBRAZLOŽENJE

Obrazloženje ću dati na sjednici Skupštine, a odgovor tražim i u pisanoj formi.

Predsjednik Kluba poslanika SDP
Raško Konjević

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	18.5.	2020	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/20-6121		
VEZA:			
BPA:			
SKRAĆENICA:			PRILOG:

Vlada Crne Gore
Predsjednik

Broj: 01 - 2390

Podgorica, 12. maj 2020. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Ivan Brajović, predsjednik

Poštovani predsjedniče,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja postavljena tokom Premijerskog sata održanog 29. aprila 2020. godine, kako bi isti bili dostavljeni uvažanim poslanicima.

Duško Marković
Duško Marković

**Klub poslanika Socijaldemokratske partije,
Raško Konjević**

POSLANIČKO PITANJE

U posljednjih mjesec i nešto više dana broj nezaposlenih, usljed novonastalih okolnosti, prema zvaničnim evidencijama je porastao skoro za tri hiljade. Danas je na Zavodu za zapošljavanje skoro 36.000 nezaposlenih. Vlada skoro dvije godine najavljuje usvajanje novog zakona o PIO. Oko 30% penzionera od njih preko 110 hiljada prima penziju ispod 200 eura.

Kako Vlada planira da pomogne 36.000 nezaposlenih i skoro 40.000 penzionera sa primanjima ispod 200 eura jer su u pitanju dvije apsolutno najugroženije kategorije stanovništva.

Da li mislite da učestali pozivi na solidarnost i zajedništvo u crnogorskom društvu bi mogli da dovedu do političke volje da se uvedu posebna poreska opterećenja prema svim građanima koji ne mogu svojim legalnim prihodima da dokazu porijeklo imovine koju posjeduju. Da li je možda vrijeme da tu solidarnost i zajedništvo iskažemo snažnom reakcijom države i posebno i pravično oporezujemo sve koji su imovinu stekli bez mogućnosti da njeno porijeklo dokažu legalno prijavljenim prihodima kod nadležnih poreskih organa. I sami ste rekli, "ekonomski izazovi se ne mogu prevazići bez podjele tereta, bez doprinosa svake kompanije i pojedinca".

Pozvali ste posebno i bankarski sektor da se „odreknu bezuslovnog profita“. Mnogo direktniji u apelu bio je predsjednik Hrvatske g-din Milanović koji je „pozvao banke da svoje ponude moratorijuma prilagode vremenu i trenutku u kojem živimo“. Da li se slažete sa ovakvim pozivima i da li su oni po vama mjera brige i državničke odgovornosti za svoje građane u novonastalim okolnostima?

ODGOVOR

Poslaniče Konjeviću,

samo ću dati kratak komentar prije nego što pređem na pripremljeni odgovor u odnosu na neke Vaše teze, jer mislim da će nam poslužiti za nastavak dijaloga nakon mog odgovora.

Mislim da bi trebalo da budete objektivniji i, da kažemo, i odmjerениji u pristupu jer smo u Parlamentu i Vi to možete i takav potencijal imate. A ja sam u odgovoru potpredsjedniku Gvozdenoviću jasno saopštio da je u Crnoj Gori danas prisutna snaga institucija. Dakle, najveća zahvalnost i poštovanje zdravstvenim radnicima. Ali da li bi naše zdravstvo odgovorilo potrebi i ovom izazovu da druge institucije nijesu imale potencijal, kapacitet i bile na nivou zadatka?

Ne plediram da se Vi, kao političar opredjelujete prema nekome za koga ja mislim da treba, ali hoću da iskoristim priliku da kažem da to poštovanje, pored zdravstvenih radnika, zaslužuju svi policajci, svaki pripadnik Vojske, svako ministarstvo, lokalne samouprave, njihove službe i svaki pojedinac u njima.

Zbog toga mi danas u Crnoj Gori imamo razloga da budemo zadovoljniji, nego što smo to bili samo prije mjesec dana. Jer smo o našim institucijama mislili, a vrlo često i govorili loše. A i ja vrlo često bio veoma nezadovoljan kvalitetom rada, ažurnošću i doprinosom.

Istraživanje koje je rađeno zadnjih dana, čije podatke imam, govori da preko 95% građana vjeruje i poštuje odluke Nacionalnog koordinacionog tijela, da 84% građana vjeruje u zdravstveni sistem Crne Gore, da 81% građana vjeruje u obrazovni sistem Crne Gore – rijetko ko, osim ja u jednoj prilici, sam govorio o naporu i rezultatu koji ostvaruju prosvjetni radnici pružajući nastavu na daljinu i štiteći ono što je najneophodnije mladim generacijama.

Vojsci na današnji dan vjeruje 73% građana Crne Gore. Policiji 68% građana Crne Gore. Danas Vladi vjeruje i misli se može nositi sa ovom situacijom 66% građana Crne Gore. To je ono što vide naši građani. Vjerujem da se to vidi i u ovoj sali, ali treba imati političke kondicije i to reći.

Što se tiče odgovornosti, vjerujem da i ja i svaki državni službenik koji je odgovoran Vladi od ministra pa dalje nije izbjegao svoju društvenu i profesionalnu odgovornost, pa i političku, da odgovori i izađe u susret poslaniku. Ja i ova Vlada, posebno Vama, svakom Vašem predlogu, iako za mnoge mislim da nijesu baš dobri.

Ali da nastavimo!

Dakle, poslaniče Konjeviću,

Briga o najranjivijim kategorijama našeg društva uvijek je aktuelna tema i u vrhu je prioriteta ove Vlade, a ne samo sada kada se suočavamo sa globalnim problemom, odnosno pandemijom koronavirusa.

Ipak cijenim to što ste, za razliku od drugih, dali detaljniji i realniji predlog mjera pomoći najugroženijim građanima, penzionerima i nezaposlenima, sa preciznijim proračunima.

Imajući u vidu da ste mi predloge dostavili u ponedjeljak, iste sam proslijedio kolegama koji rade na formulisanju ekonomskih mjera i vjerujem da će, kao i sve do sada, biti predmet detaljne analize.

Ponavljam, od izuzetne je važnosti da vodimo računa o održivosti ekonomije i javnih finansija. Dakle, ne da poklanjamo, već da pomognemo u mjeri mogućeg, tj. toliko koliko finansijski sistem u ovom trenutku može podržati plan za oporavak ekonomije.

No, o funkcionalnosti sistema, bilo je i biće dosta riječi. Jedan dio onoga što ste predložili već smo sproveli u mjeri mogućeg, ili imamo u planu da realizujemo.

Ali, prije svega, važno je istaći da redovno isplaćujemo davanja iz socijalnog osiguranja i socijalne zaštite za blizu 200.000 naših građana. Dok smo u vrijeme pandemije uveli i dodatne mehanizme podrške, kao što znate.

S tim u vezi, opredijelili smo jednokratnu finansijsku pomoć u iznosu od 50 eura koja je obuhvatila korisnike materijalnog obezbjeđenja porodica i penzionere koji primaju minimalni iznos penzije.

Dok je isti iznos podrške po korisniku, opredijeljen za one sa srazmjernim penzijama, čiji iznos ukupno sa penzijom iz inostranstva, ne prelazi iznos najniže penzije.

U okviru prvog paketa mjera našlo se i odlaganje plaćanja kredita kao mjera podrške najugroženijima i na njihov zahtjev, pa je tu mogućnost iskoristilo 64,1 hiljada fizičkih i 3.800 pravnih lica, a banke su zaustavile naplatu 1,3 milijarde eura svojih potraživanja.

O ulozi banaka, i našim dodatnim očekivanjima od njih, kao i uslovima podrške građanima i privredi, uskoro ćemo ponovo razgovarati.

Paralelno sa tim, opredijelili smo subvenciju za novo zapošljavanje u trajanju od šest mjeseci za sve one koji evidentiraju nove zaposlene, a koji su bili na evidenciji Zavoda za zapošljavanje.

Ovdje bih želio da se osvrnem na podatak koji ste iznijeli - da se povećao broj građana na evidenciji Zavoda. Važno je da ne zaboravimo da je ova Vlada u prethodne tri godine otvorila preko 30 hiljada novih radnih mjesta i značajno smanjila nezaposlenost sa kojom smo bili suočeni početkom 2017. godine. Dramatični rast nezaposlenosti bilježe i najrazvijenije ekonomije svijeta i svaka ekonomija na svijetu.

Svjesni da sada imamo situaciju, da usljed više sile, imamo povećanje na evidenciji nezaposlenih - kreirali smo prethodno pomenutu mjeru, koja će, vjerujem, dugoročno podstaći nova zapošljavanja i time dati impuls oživljavanju tržišta rada.

Posebna mjera je Program podrške poljoprivredi i ribarstvu, koji jednako ako ne i više, podstiče nezaposlene da formiraju svoju preduzetničku i porodičnu aktivnost u poljoprivrednoj proizvodnji i proizvodnji hrane, uz novu kreditnu liniju IRF. Za te namjene obezbijedili smo 17 miliona eura.

Investiciono-razvojni fond zaključno sa jučerašnjim danom odobrio je 143 kredita u ukupnom iznosu od 28,2 miliona eura, dok je u obradi još 191 zahtjev. Sredstva su namijenjena likvidnosti i novim investicijama.

Ne treba zanemariti ni kredite za samozapošljavanje, za koje je planirano 200.000 eura, kao i aktivnosti Fonda PIO, koje uključuju subvencioniranje stambene izgradnje za potrebe penzionera, subvencioniranje odmora i oporavka, kao i podršku klubovima penzionera.

Da sumiramo navedeno.

Dakle, kroz implementaciju prvog seta Vladinih mjera, obezbijeđena su sredstva jednokratne pomoći u iznosu od 1,03 miliona eura za ukupno 20.605 korisnika, od kog broja za 8.593 porodice korisnika materijalnog obezbijeđenja i 12.012 korisnika sa najnižom penzijom.

Drugim setom mjera u oblasti socijalnih davanja, planirana je finansijska pomoć za 16.000 građana, vrijedna oko 800.000 eura, o tome ste Vi već rekli. U okviru tog paketa, subvencijama su obuhvaćeni potrošači električne energije u stanju socijalne potrebe, njih 20.000, kojima je duplirana subvencija.

Dakle, poslaniče Konjeviću,

U odnosu na moratorijum na kredite i poređenja koja pravite sa Republikom Hrvatskom, istakao bih da moratorijum u toj zemlji, nije uveden kao obaveza bankama, već je ostavljeno diskreciono pravo određivanja uslova i rokova za svaki zahtjev pojedinačno.

U Crnoj Gori banke su obavezane na moratorijum, kako sam već kazao, za sve korisnike kredita koji to zahtijevaju. Posljedično, u procentima posmatrano, u Hrvatskoj je do sada odobren moratorijum za oko 10% klijenata, dok je na osnovu posljednjih raspoloživih podataka u Crnoj Gori moratorijumom obuhvaćeno 52% klijenata. Vidite koja je razlika, iako se slažem sa Vama da moratorijum nije naša ključna mjera za sanaciju ekonomsko- socijalnog stanja.

Širok odziv govori o velikom izazovu sa kojim se svi suočavamo. Ali, ukazuje i na postojanje balansa između koristi i troška koje se nudi korisnicima kredita.

Dalje, u uporednom periodu mart 2019 – mart 2020, kreditna aktivnost crnogorskih banaka veća je za 129 miliona plasiranih sredstava.

Dakle, banke se nijesu zatvorile, kao što sam rekao, nego razumiju svoju ulogu i prate zahtjeve privrede i Vlada i Centralna banka i, vjerujem, ovaj Parlament će naći načina da banke prate ono što će biti naša potreba!

A složićemo se da nam ne treba kriza u tom sektoru, sjetimo se samo koliko naših građana radi u bankama i kreditnim institucijama, kolike su im zarade, i šta to znači za njihov standard i standard njihovih porodica.

Razumijem da subjektivni doživljaj javno izgovorene riječi može biti različit. Lično vjerujem da moj poziv bankama da se odreknu bezuslovnog profita, nije indirektan, već vrlo precizan i jasan.

Nema dileme u tome da bankarski sektor mora da živi i prilagodi se ovom vremenu, vodeći računa prije svega o korisnicima svojih usluga. Ali, ne zaboravimo da se očekivanja od bankarskog sektora ovdje ne završavaju.

Banke moraju ostati potentne i sposobne da budu jedan od glavnih stubova oporavka realnog sektora u narednom periodu. To je, između ostalog, na liniji Vašeg predloga da banke obezbijede kreditne linije u iznosu od 200 miliona eura.

Međutim, kao nekadašnjem ministru finansija, jasno Vam je da ne smijemo dozvoliti da se izazovi realnog sektora nekritički i u potpunosti preliju na finansijski sistem, ugrožavajući njegovu održivost. To nije urađeno ni u susjednoj Republici Hrvatskoj, na čije primjere se pozivate, ni u drugim zemljama EU.

Oporavka nema ako ne pronalazimo održiva rješenja. Vlast je tu da zaštiti, podrži i stvori uslove za privrednu aktivnost, privredna društva da stvore novu vrijednost, a bankarski sektor da obezbijedi potrebna finansijska sredstva. Zato moramo vjerovati jedni drugima i ostaviti dovoljno prostora za oporavak i novi razvojni zamah.

Uvaženi poslanice Konjeviću,

U odnosu na preostale segmente Vašeg pitanja podsjetio bih Vas da u zakonodavnom sistemu već imamo uređena pravila i postupke za oduzimanje nelegalno stečene imovine po različitim osnovima, o kojima svjedoči i brojna sudska praksa.

Takođe, uređeno je i utvrđivanje poreske obaveze kada se u postupku kontrole utvrdi da je riječ o obavljanju neregistrovane, odnosno nelegalne aktivnosti.

Međutim, prostora za unapređenje ovako važnih rješenja uvijek ima, i o tome možemo da razgovaramo, ali je važno da ne izgubimo orijentaciju, čak i u najboljoj želji da pomognemo prevazilaženju aktuelnog izazova. Stara je izreka da u krizi ne donosite systemska rješenja – jer ste vrlo blizu da pogriješite.

Dakle, ne smijemo upasti u zamku kreiranja očekivanja budžetskih prihoda po osnovu nelegalno stečene imovine. Naš primarni cilj mora biti sprečavanje nezakonitog bogaćenja, a budžetske prihode, kao drušvo, treba da gradimo na zdravoj poreskoj bazi, i održivom ekonomskom rastu.

Na samom kraju, što se tiče novog Zakona o PIO, podsjećam da je u Socijalnom savjetu postignut visok stepen saglasnosti u vezi svih otvorenih pitanja.

Uvjeren sam da će Zakon, kada bude usvojen, dati očekivane rezultate ali trenutno odgovornost i posvećenost u pristupu moraju biti ispred brzine, jer je donošenje ovog Zakona istovremeno i rješavanje pitanja nediskriminacije, pitanja ukupnog položaja i statusa naših penzionera kao najstarijih i najzaslužnijih članova našeg društva.

Hvala na pažnji!